

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1866/2020
13.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина председника већа, Марине Милановић и Катарина Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Драган Марковић, адвокат из ..., против туженог „PINK INTERNATIONAL COMPANY“ д.о.о, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Горан Ђурашиновић, адвокат из ..., ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1967/19 од 17.01.2020. године, у седници одржаној 13.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1967/19 од 17.01.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2429/15 од 28.03.2019. године у ставу првом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у укинутом делу.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2429/15 од 28.03.2019. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац био у радном односу код туженог у периоду од 01.10.2012. године до 10.07.2013. године на пословима ..., са пуним радним временом. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован примарни захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати на име зараде за период од октобра 2012. године закључно са 10.07.2013. године 243.043,84 динара, са каматом по закону о затезној камати на појединачно наведени месечни износ до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је евентуални захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име зараде за период од октобра 2012. године закључно са 10.07.2013. године износ од 186.760,00 динара, са каматом по Закону о затезној камати на сваки појединачно наведени месечни износ до исплате. Ставом четвртим изреке, усвојен је примарни захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде за исхрану у току рада исплати 32.717,40 динара, са каматом по Закону о затезној камати на сваки појединачно наведени износ до исплате; на име регреса за коришћење годишњег одмора 7.789,82 динара, са каматом по закону о затезној камати на сваки појединачни месечни износ од доспелости до исплате; на име трошкова превоза за доказак и одлазак са рада 27.949,98 динара са каматом по Закону о затезној камати на сваки појединачно наведени износ до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да у корист тужиоца за период од 01.10.2012. до 10.07.2013. године на износе из става трећег изреке пресуде Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијали за град Београд, уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом шестим

изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 114.276,00 динара, са каматом по Закону о затезној камати, почев од дана наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1967/19 од 17.01.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је без закљученог уговора о раду почео да ради код туженог 17.01.2012. године, на пословима ..., које послове је обављао све до октобра 2012. године. Упоредо са тим пословима, тужилац је од априла 2012. године, без регулисаног радно-правног статуса и без закљученог уговора о раду ангажован од стране уредника информативног програма да обавља послове ... у ..., које послове је обављао све до 10.07.2013. године. Радно место ... – ... предвиђено је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова код туженог од 21.09.2012. године. У спорном периоду тужилац је радио као ... – ... у редакцији ..., радио је ..., који се емитовао ..., радио је у монтажи и у припреми прилога, а инструкције за рад је добијао по утврђеном плану, који су му представљали уредници, од којих је добијао и конкретна задужења. Зарада му је исплаћена до октобра 2012. године само за послове ..., а након тог периода, док је обављао послове ..., зарада му није исплаћена. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина потраживања за спорни период.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили захтев тужиоца и утврдили да је тужилац био у радном односу код туженог у периоду од 01.10.2012. године до 10.07.2013. године, на пословима ..., са пуним радним временом и обавезали туженог да тужиоцу на име накнаде за зараду, исхрану, регрес за коришћење годишњег одмора и трошкова превоза за период од октобра 2012. године закључно са 10.07.2013. године исплати новчане износе ближе наведене у изреци првостепене пресуде, са каматом и обавезали туженог да у корист тужиоца за тај период, на износе из става трећег изреке уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијали за Град Београд доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, закључивши да је тужилац без регулисаног радног статуса у спорном периоду обављао послове ..., за које је испуњавао услове, те да је ступањем на рад на назначене послове без закљученог уговора о раду засновао радни однос код туженог на неодређено време, применом члана 30, 31, 32, 104, 111. и 118. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог указује да су нижестепене пресуде донете погрешном применом материјалног права, услед чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Тужилац тужбом поднетом поштом 10.09.2015. године тражи да се утврди да је био у радном односу код туженог у периоду од 01.10.2012. године до 10.07.2013. године на пословима ..., са пуним радним временом, те с тим у вези накнаду на име зараде, накнаду за исхрану у току рада, накнаду на име регреса и трошкова превоза, као и да се обавезе тужени да у његову корист уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијали за Град Београд доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Чланом 195. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05), који се има применити у овом случају, прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени власти, може да покрене спор пред надлежним судом, док је ставом 2. прописано да рок за покретање спора јесте 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Поштовање рока за подношење тужбе за утврђење постојања радног односа је услов за остваривање судске заштите у радном спору. Рок за подношење тужбе у радном спору је преклузивни рок материјалног права и његово пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту, губитак права на судску заштиту има за последицу губитак права које је тужбом требало да буде заштићено. Када се пође од наведеног и утврђеног чињеничног стања, то за сада није могуће правилно применити наведену законску одредбу, односно нема услова за оцену благовремености тужбе у смислу напред цитиране одредбе члана 195. Закона о раду, коју је тужилац поднео 10.09.2015. године, с обзиром на то да су нижестепени судови пропустили да утврде битну чињеницу, а то је моменат сазнања тужиоца када му је повређено право на стицање радно-правног статуса запосленог, а што је од утицаја на благовременост поднете тужбе, о чему суд води рачуна по службеној дужности. Од утврђења тога да ли је тужилац био у радном односу код туженог у траженом периоду зависи не само основаност овог захтева тужиоца, већ и основаност захтева тужиоца за тражене накнаде за спорни период, па како су нижестепени судови пропустили да претходно цене благовременост поднете тужбе, то су нижестепене пресуде морале да буду укинуте, јер је ради оцене благовремености поднете тужбе потребно расправити када је тужилац сазнао за повреду права.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је укинуо нижестепене пресуде уз враћање предмета првостепеном суду на поновно суђење, применом члана 416. став 2. ЗПП, с тим што ће првостепени суд у поновном поступку, након што поступи по наведеним примедбама, оценити благовременост тужбе и донети закониту одлуку о захтевима тужиоца.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић